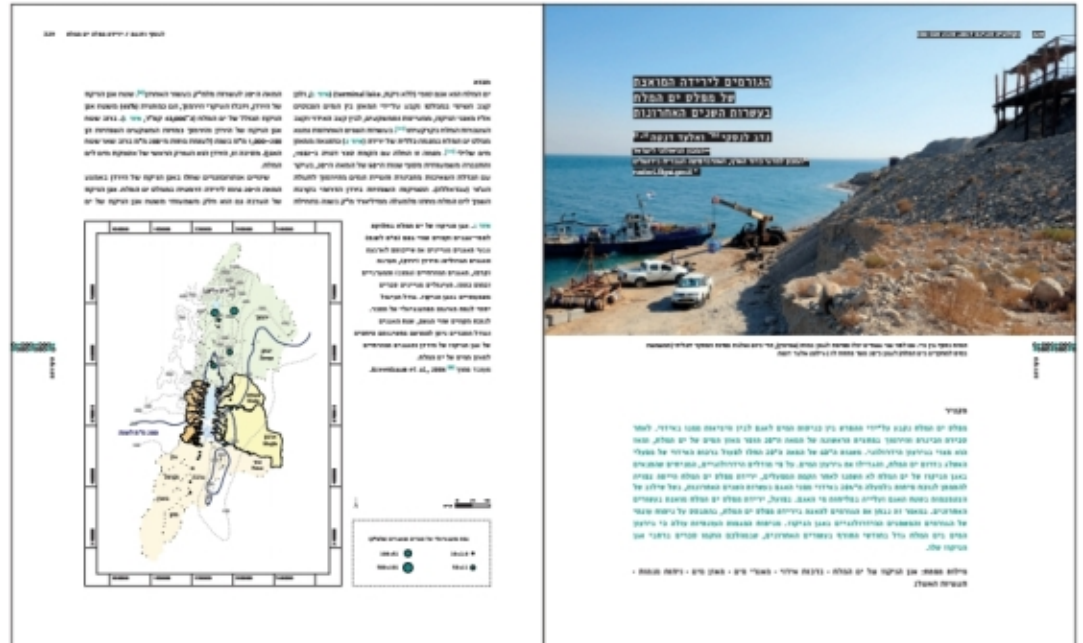

יובל ארבל

רכזים וחופיים, עמותת צלול

ציטוט מומלץ

ארבל י. 2017. למה הגירעון של ים המלח ממשיך לגדול? אקולוגיה וסביבה 8(3): 64-65.

שער המאמר: הגורמים לידידה המואצת של מפלס ים המלח בעשרות השנים האחרונות

שער המאמר: הגורמים לידידה המואצת של מפלס ים המלח בעשרות השנים האחרונות

למה הגירעון של ים המלח ממשיך לגדול?

24 ביולי, 2017

גיליון סתיו 2017 / כרך 8(3)

מכתבים למערכת

נהנית לקרוא את המאמר המקצועי והחשוב "הגורמים לידידה המואצת של מפלס ים המלח בעשרות השנים האחרונות" בגיליון בנושא ים המלח [1] עם זאת, בסיום קריאת המאמר עלו בי שתי תהיות:

פלא מבינתי איך ייתכן שבפני חוקרי ים המלח בפרט ובפני הציבור בכלל, לא נמצאים נתונים כמותיים עכשוויים ביחס ל**מים הנגרעים מים המלח עקב פעילות מפעלי ים המלח**. החוקרים נאלצו לציון שלושה ערכים אפשריים לכמות זו, שביניהם ישנה משרעת של 80 מל"מ"ק בשנה (בין 250–330 מל"מ"ק בשנה). לעניות דעתי, מפעלי תעשייה שלצורך פעילותם מנצלים משאבי טבע ציבוריים, אמורים להיות מפוקחים על-ידי רשויות המדינה ולדווח באופן שקוף על פעילותם בהקשר זה. אני קורא למפעלי ים המלח למלא את חובתם הציבורית, ותוהה – איפה המאסדר (רגולטור)?

בחינת השינויים באגן הניקוז של ים המלח התעלמה מהגירעון הגדל בכמות המים הזמינים הזורמים מהכינרת ומהאגנים המזרחיים של ישראל. סכירת הכינרת והקמת המוביל הארצי (בשנות ה-60) לא ניתקה לחלוטין את אספקת המים לים המלח מהצפון. מ-1977 עד 1994/5 גלשו לירדן הדרומי בממוצע 66 מל"מ"ק בשנה [2], רובם בחורפים גשומים. אך מאז חורף 1994/5 עודפי מים אינם גולשים מעל סכר דגניה, ואינם זורמים בירדן הדרומי לים המלח. כמובן שלכך יש השפעה על הגירעון הגדל במאזן ים המלח. הפחיתה בכמות המים הזמינים בכינרת נובעת גם מהגברת ניצול המים במעלה האגן וגם משינויים בתפרוסת המרחבית ובמטרי העיתי של הגשם. כתבי המאמר הדנון פסלו את השפעת השינוי במטרי הגשם רק על סמך הכמות השנתית בירושלים.

כשנבחנו השינויים במילוי החוזר לכינרת ובכלל האגנים המתנקזים לירדן ולים המלח ממערב, נמצאה הפחתה של 137 מל"מ"ק בשנה בין ממוצע השנים 1993–2009 (848 מל"מ"ש) לבין אותם אגנים בשנים 1973–1992 (985 מל"מ"ש) [3]. הפרש זה שלעצמו מסביר חלק ניכר מהגדלת הגירעון במאזן ים המלח.

יובל ארבל

רכזים וחופיים, עמותת צלול

תגובה לתגובה

גורם העיקרי להאצה בירידת מפלס ים המלח הוא סכירת האגנים – תגובת נדב לנסקי ואלעד דנטה למכתבו של יובל ארבל

מקורות

1. לנסקי נ ודנטה א. 2017. הגורמים לירידה המואצת של מפלס ים המלח בעשרות השנים האחרונות. *אקולוגיה וסביבה* 8(1): 336–328.
2. קליין מ. 1999. מאזני מים ותוכניות פיתוח במשק המים באגן הירדן העילי ובכנרת. *מים והשקיה* 394: 27–22.
3. Weinberger G, Livshitz Y, Givati A, et al. 2012. The natural water resources between the Mediterranean Sea and the Jordan River. Jerusalem: Israel Hydrological Service.